

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
Bir Sorunun Cevabı

Soru: Lübnan'daki çatışmanın yeni bir merhaleye girdiği sözü doğru mudur? Şayet bu doğruysa, o zaman Lübnan "oyununun" şartlarında değişen nedir ki yeni bir merhaleye başlamıştır?

Cevap: Lübnan'ın yeni bir merhaleye girdiği sözünün güçlü bir doğruluk yönü vardır. Görüntünün tümüyle netleşmesi için meseleyi başından ele almalıyız:

1. Amerika, et-Tâif Anlaşması'ndan el-Harîrî suikastına kadar Lübnan'da nüfûz sahibi idi ve Suriye, Amerika'nın izniyle Lübnan'a Suriye Ordusu'nun girmesinden beri Lübnan'da Amerikan nüfûzunu korumuştur.
2. el-Harîrî suikastından sonra Chirac Fransası bu olayda, Lübnan'a nüfûzunu döndürmeyi umduğu altın bir fırsat gördü. Zîra Chirac olayları kızıştırdı, Lübnan'daki uşaklarını harekete geçirdi ve kamuoyunu Amerika, Suriye ve uşakları aleyhine kışkırtmada öylesine başarılı oldu ki Amerika, Suriye Ordusu'nun Lübnan'dan çıkarılmasına muvâfakat etti, sonra Suriye de bunu infâz etti.

Bir yanda Amerika, Suriye ve uşakları, öte yanda Fransa ve uşakları arasındaki siyâsî çatışma sıcak bir şekilde devam etti. İngiltere ve Lübnan'daki uşakları ise, Amerika'ya alenen değil de perde arkasından düşmanlık beslemeye dayalı İngiliz siyâseti gereğince, perde arkasından Fransa'yı destekledi.

3. Bu durum, seçim kampanyası esnasında açıkladığı gibi, Amerikan yönetimine sadâkati ile meşhur Sarkozy'nin Fransa'da iktidâra gelmesine dek böyle devam etti. Bu nedenle Amerika ile Chirac Fransası arasındaki çatışma sona erdi ve yerini, Amerika ve uşakları ile Fransa ve uşakları arasındaki centilmence bir rekâbete bıraktı. Sarkozy, Fransız çıkarlarını itibara alan Lübnan'a yönelik bir çözüm ekseninde Amerika ile bir "karşılıklı anlayışa" varılabileceğini umdu. Nitekim Sarkozy Fransası, Lübnan'a gidip gelmede aktif davranıp çözüm için yoğun uğraşlar verdi.
4. Dolayısıyla beklenti, çözüme ulaşılması yönündeydi. Ancak bunu engelleyen İngiltere ve Lübnan'daki uşaklarının rızâ göstermemesi idi. Zîra o, çözümün yalnızca Amerika ile Fransa arasında paylaşılmasına ve olayların dışına itilmeye râzı olmuyordu. Siyâsî dehâsı ile karakterize olmasından dolayı, her ne zaman herhangi bir çözüme yaklaşılsa Lübnan'daki adamları fırtına koparıyorlardı. Lâkin bu, her iki tarafa da tesir etmiyordu, ne Fransa ve Hükümet'e, ne de Amerika, Suriye ve Muhâlefete. Bundan ötürü centilmence rekâbet sürdü; sıcak maddî çatışmaya varması şöyle dursun, sıcak siyâsî çatışmayı bile tırmandırmaksızın, bazen falancanın kabarmasına, bazen filancanın kabarmasına, sonra filancanın dinmesine, sonra falancanın dinmesine neden oluyordu.
5. Amerika, Fransa ve Lübnan'daki uşaklarının centilmenlik yarışına ve İngiltere ile adamlarının da "velveleye" devam ettiği, fakat ne Fransa ile Amerika arasındaki ilişkinin gerildiği, ne de İngiltere'nin bu iki takım arasındaki centilmenlik "oyununu" bozmada başarılı olduğu bu durum; Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy ile İngiltere Başbakanı Gordon Brown'ın, Amerikan mortgage şirketlerinin batmasından dolayı Avrupa bankalarının ve şirketlerinin muazzam alacaklarının yok olmasına yol açan Amerikan mortgage şirketleri krizi üzerine 27.03.2008 tarihindeki görüşmesine kadar böyle sürdü.

Görünen o ki İngiltere, hem kendi siyâsî kurnazlığı, hem de Sarkozy'nin siyâsî sığlığı sayesinde, Amerikan mortgage şirketleri krizi neticesi Avrupa bankalarının ve şirketlerinin işini bitiren muazzam zararlar konusunda Sarkozy'yi Amerika'ya karşı "dolduruşa getirmeyi" başardı ve bu da Lübnan'daki alâkaya yansıdı. Bilhassa Fransa, Lübnan "pastasından" Fransa'ya küçük bir parçayı bile revâ görmeyecek şekilde Lübnan'a Amerikan nüfûzunu bütünüyle geri döndürmek üzere şartların olgunlaşması için Amerika'nın çözümler hususunda ağırdan aldığını mülâhaza etti.

İşte o tarihten itibaren görüldü ki hem Amerikan-Fransız alâkası Lübnan'da centilmence rekâbetin dışına çıktı, hem de İngiltere'nin işleri, Fransa'nın Hükümet içerisindeki adamlarının umursamadığı sırf "velveleler" ile kalmaz hale geldi. Hükümet, Velid Canpolat (ve diğerlerinin) velvelelerini, Hükümet'in siyâsetine ve kararlarına etki etmeyecek şekilde ölçülü olarak dikkate alıyorken, birden bire görüntü değişti ve bunları ciddiye alır oldu.

6. 2008 yılı Nisan ayı boyunca, telekomünikasyon şebekesi ve havaalanı kameraları meselesini, ısınmayı kaynamaya çevirme zamanını belirleme hazırlığına yönelik bir yol olarak tuttu. Tâ ki Canpolat'ın basın toplantısına ve orada telekomünikasyon şebekesi, havaalanındaki kameralar ve havaalanı güvenlik müdürü konularını kışkırtıncaya kadar...
7. Hükümet, Canpolat'ın "kışkırtmasını" daha önce olduğu gibi kararlarına etki etmeyen mücerret "velveleler" şeklinde ele almak yerine, İngiltere-Fransa yakınlaşması sebebiyle bu kez icâbet etti. Nitekim Hükümet toplanıp mezkur şebeke, kameralar ve güvenlik müdürü hakkında kararını verdi.
8. Velhâsıl; İngiltere'nin telekomünikasyon şebekesi ve havaalanı güvenlik müdürü konularını karıştırmamasından sonra, Amerika'nın, Suriye'nin ve Muhâlefet'in tepkilerinin, bilhassa Amerika'nın seçim propagandalarının doruğu ile meşgul iken... sıcak maddî tepkiler olmayacağı, sonra bu sorunun Ordu'yu Muhâlefet ile karşı karşıya getireceği, sonra da çözümün, Fransa'nın, İngiltere'nin ve Hükümet yanlılarının kayda değer bir pay alabilecekleri bir uzlaşma şeklinde olacağı itibarıyla bu hususta Fransa'yı ağır ağır yanına çekmeye başladı.
9. Fransa ve İngiltere, hesaplarında yanlışdılar. Zira Amerika, Suriye ve Muhâlefet, sayıca ve teçhizatça güçlü hatlara sahiptir ve hikmetli bir siyâsî bilir ki tepkiler, asla ne centilmence rekâbet düzeyinde kalır, ne de sıcak siyâsî çatışma düzeyinde kalır, bilakis sıcak maddî çatışmaya dek varır. Dolayısıyla İngiltere'nin bunun farkında olması uzak değildir. Bununla birlikte râcih olan onun; Fransa, Amerika ve uşakları arasında kağıtların yeniden karılması için ortamı dağıttığıdır.
10. Şimdi beklenen ise şudur: bu olaylar uzlaşma ile çözülecektir, ancak daha râcih olan bunun, Amerika, Suriye ve Muhâlefet lehine olacağı, bunların kefesi ağır basarken, Avrupa ile Lübnan'daki Hükümet yanlıları kefesinin azalacağıdır. Yine bu çözümlerin, ister et-Tâif Anlaşması'nın isim ve içerik olarak... şekil ve kapsam olarak değiştirilmesi şekilde, isterse ilk ismi ile bağı korunarak ismi bırakılsa bile, -et-Tâif 2 gibi- içeriğinin değiştirilmesi şeklinde yeni bir Tâif ortaya çıkarması da uzak değildir.
11. İşte bütün bunlardan dolayı, Lübnan'ın yeni bir merhaleye girdiği sözünün güçlü bir doğruluk yönü vardır.